

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta koskien yleistuen tarveharkinnassa huomioon otettavaa tuloa. Laki koskisi niitä henkilöitä, jotka ovat saaneet päätöksen osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä ennen 16.1.2026. Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä ei huomioitaisi yleistuen tarveharkinnan tulona, jos päätös osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä olisi annettu ennen 16.1.2026. Päätöksen osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä 16.1.2026 tai sen jälkeen saaneille henkilöille maksettavan yleistuen tarveharkinnassa huomioitaisiin osittainen varhennettu vanhuuseläke. Esitys liittyy valtion vuoden 2026 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, viimeistään syksyllä 2026. Lakia sovellettaisiin 1.5.2026 alkaen maksettavaan yleistukeen.

Tausta

Hallituksen esitys HE 112/2025 vp eduskunnalle yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi annettiin 22.9.2025 eduskunnalle. Hallituksen esityksen mukaan yleistuki olisi ensi vaiheessa työttömän työnhakijan uusi sosiaaliturvaetus, joka korvaisi työmarkkinatuen ja peruspäivärahan. Tasavallan presidentti vahvisti 16.1.2026 yleistukea koskevat lait tulemaan voimaan 1.5.2026. Yleistuen saaminen edellyttää taloudellisen tuen tarvetta eli yleistuki on tarveharkintainen etuus.

Eduskunta on täysistunnossaan 16.4.2026 hyväksynyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä ehdotetun seuraavan lausuman: Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää yleistuen tarveharkinnan vaikutukset henkilöihin, jotka ovat tehneet päätöksen siirtyä osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle, ja tuo viipymättä kevätistuntokauden 2026 aikana eduskunnan käsiteltäväksi tarvittavat lain muutokset ennakoimattomien vaikutusten korjaamiseksi (Eduskunnan vastaus EV 35/2026 vp - HE 13/2026 vp).

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on turvata niiden yleistukea saavien henkilöiden työttömyyden aikaista toimeentuloa, jotka ovat tehneet päätöksen osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisestä ennen kuin on ollut tietoa osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen vaikutuksista yleistuen tasoon.

Vastausohjeet vastaanottajille

Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan tässä palvelussa (lausuntopalvelu.fi) sekä hankkeen internet-sivuilla valtioneuvoston Hankeikkunassa.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

Lausunnot pyydetään toimittamaan mieluiten lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta.

Lausunnon voi myös toimittaa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon (kirjaamo.stm@gov.fi). Saatteessa pyydetään tässä tapauksessa mainitsemaan asianumero VN/12191/2026 ja hanketunniste STM035:00/2026, samoin kuin silloin, jos lausunto toimitetaan postitse. Postitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen: Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO. Huom! Lausuntoa ei tarvitse toimittaa erikseen kirjaamoon sähköpostitse tai postitse, jos lausunto toimitetaan lausuntopalvelun kautta.

Vahva-asianhallintajärjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään viemään lausuntonsa myös kyseiselle asialle Vahvassa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 7.6.2026 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoa lausuntopyynnöstä antaa: neuvotteleva virkamies Eeva Vartio, puh. +358 295 163 108, etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM035:00/2026>

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM035:00/2026>

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi yleistukilain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.pdf](#)

[Utkast regeringens proposition med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i lagen om allmänt stöd.pdf](#)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Siika-aho Liisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Polvi Susanna
Sosiaali- ja terveysministeriö